

JUSTITSMINISTERIET.

Den 12. september 1972.

Notat om ikrafttrædelsesbestemmelsen i forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom.

1. Efter § 1 i det forslag til lov om en særlig afgift ved overdragelse af fast ejendom, som blev fremsat for folketinget den 4. september 1972, skal der af dokumenter om overdragelse af fast ejendom her i landet svares en særlig afgift på 1 pct. af samme beløb, hvoraf stempel beregnes. Efter lovforslagets § 3, stk. 1, træder loven i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende, og har virkning for dokumenter, hvis stempelpligt indtræder den 4. september 1972 eller senere.

Under folketingets behandling af lovforslaget er der fremkommet forslag om forhøjelse af den særlige afgift til 2,5 pct. I forbindelse hermed er der rejst spørgsmål om, hvorvidt det kan give anledning til principielle betænkeligheder at tillægge også denne forhøjede afgiftspligt virkning fra den 4. september 1972, d. v. s. fra tidspunktet for fremsættelsen af det oprindelige lovforslag.

2. Grundloven indeholder intet forbud mod at give love med tilbagevirkende kraft, d. v. s. love, hvis bestemmelser finder anvendelse på kendsgerninger, der ligger før lovens kundgørelse i Lovtidende. En vis begrænsning i så henseende må dog antages at følge af bestemmelsen i grundlovens § 73 om ekspropriation. Denne bestemmelse er imidlertid uden betydning i den foreliggende sammenhæng, idet det er almindeligt antaget, at beskatning falder uden for ekspropriationsreglernes område, jfr. således *Poul Andersen*: Dansk Statsforfatningsret (1954) side 730—732; *Alf Ross*: Dansk Statsforfatningsret, II (2. udg. 1966) side 660, smh. med side 665 f, og *Max Sørensen*: Statsforfatningsret (1969) side 387.

Det må således anses for utvivlsomt, at der ikke efter grundloven vil være noget til hinder for at tillægge pålægget af den forhøjede afgift virkning fra den 4. september 1972.

3. Det er et almindeligt lovgivningspolitisk princip, at der ikke bør gives love tilbagevirkende gyldighed, medmindre særlige grunde taler derfor.

Som sådanne særlige forhold, der kan begrunde fastsættelse af tilbagevirkende kraft, nævnes bl. a. hensynet til at undgå dispositioner, der vil modvirke en effektiv og ligelig gennemførelse af økonomiske reguleringer. Der kan i denne forbindelse henvises til:

L. Nordskov Nielsen og Ole Due, Juridisk Grundbog (2. udg. 1967):

„Undertiden tillægges en lov imidlertid tilbagevirkende kraft, . . . For så vidt angår bebyrdende love bør dette naturligvis kun ske, hvis det er bydende nødvendigt, f. eks. for at undgå en omgåelse af loven i „overgangstiden“, som ikke kan tolereres . . .“

Alf Ross: Dansk Statsforfatningsret I (2. udg. 1966) side 344:

„ . . . I så fald siges loven at have tilbagevirkende gyldighed. Sådanne love er retspolitisk betænkelige når de medfører retsvirkninger der er byrdefulde for de berørte — i modsætning fx til finansielle love der hjemler lønforhøjelser o. l. med tilbagevirkende gyldighed. Ganske særligt er straffelove med tilbagevirkende gyldighed fordømmelige . . . På det civile område vil derimod ofte hensynet til effektiv og ligelig gennemførelse af økonomiske reguleringer gøre det nødvendigt at give love med tilbagevirkende gyldighed.“

Max Sørensen: Statsforfatningsret (1969) side 190:

„ . . . En tilbagevirkende kraft i et begrænset tidsrum kan i nogle tilfælde være nødvendig for at loven kan nå sit formål, f. eks. prisregulerende indgreb, indirekte skatter o. l. . . .“